

Bài 22: KHỞI NGHĨA LÝ BÍ, NƯỚC VẠN XUÂN (542 - 602)

3. Lý Bí chống quân Lương xâm lược.

- Tháng 5/545, quân Lương do Dương Phiêu và Trần Bá Tiên chỉ huy đạo quân lớn theo 2 đường thủy và bộ tiến xuống Vạn Xuân.

- Lý Nam Đế kéo quân chặn đánh địch, sau lui về giữ thành ở cửa sông Tô Lịch. Thành vỡ, Lý Nam Đế đem quân giữ thành ở Gia Ninh (Việt Trì - Phú Thọ) rồi rút về hồ Điển Triệt, sau về động Khúat Lão

- Đến năm 548, Lý Nam Đế mất

4. Triệu Quang Phục đánh bại quân Lương .

- Triệu Quang Phục chọn Dạ Trạch làm căn cứ kháng chiến, tổ chức đánh du kích

- Năm 550, Nhà Lương có loạn, Trần Bá Tiên về nước, nghĩa quân phản công đánh tan quân xâm lược, cuộc kháng chiến kết thúc thắng lợi.

5. Nước Vạn Xuân độc lập đã kết thúc như thế nào?

- Triệu Quang Phục lên ngôi vua (Triệu Việt Vương) và tổ chức lại chính quyền.

- Năm 571, Lý Phật Tử cướp ngôi vua.

- Năm 603 - 10 vạn quân Tùy tấn công Vạn Xuân, Lý Phật Tử bị bắt giải về Trung Quốc

Bài 23: NHỮNG CUỘC KHỞI NGHĨA LỚN TRONG CÁC THẾ KỶ VII – IX

1. Tình hình chính trị, kinh tế nước ta dưới ách đô hộ của nhà Đường

a, Về chính trị:

- Năm 679 nhà Đường đổi Giao Châu thành An Nam đô hộ phủ. Phủ đô hộ đặt ở Tống Bình.

- các châu, huyện do người Trung Quốc cai trị.

- Ở miền núi do các tù trưởng cai trị.

- Các hương xã do người Việt tự cai quản.

- Lập thêm đường xá, xây thành, đắp lũy, tăng cường quân số

b, Về kinh tế:

- Ngoài thuế ruộng đất, nhà đường còn đặtra nhiều thứ thuế mới muối, sắt, đay, gai..

- bắt dân ta công nạp những sản vật quý hiếm như ngọc trai, sừng tê.. đặt biệt là quả vải

2. Khởi nghĩa Mai Thúc Loan (722)

- Đến TK VIII, khởi nghĩa bùng nổ ở Hoan Châu, Nhân dân Ai Châu, Diên Châu hưởng ứng.

- Mai Thúc Loan chọn vùng Sa Nam (Nam Đàn) xây dựng căn cứ. Ông xưng đế gọi là Mai Hắc Đế (Vua Đen).

- Ông liên kết với nhân dân khắp Giao Châu và Chăm Pa tấn công thành Tống Bình, đuổi Viên đô hộ Giao Châu là Quang Sở Khách chạy về Trung Quốc.

- Năm 722, nhà Đường cử Dương Tư Húc đem 10 vạn quân sang đàn áp, khởi nghĩa thất bại.

3. Khởi nghĩa Phùng Hưng

- Khoảng năm 776, Phùng Hưng cùng em là Phùng Hải đã họp quân khởi nghĩa ở Đường Lâm, được nhân dân ủng hộ.

- Nghĩa quân bao vây Tống Bình, viên đô hộ cao chính bình phải cố thủ trong thành và sinh bệnh chết. Phùng Hưng chiếm thành và sắp đặt việc cai trị, Phùng Hưng tự xưng Bồ cái Đại Vương

- Phùng Hưng mất, Phùng An nối nghiệp cha.

- Năm 791, nhà Đường đem quân đàn áp, Phùng An ra hàng.

Ý nghĩa: thể hiện ý chí quyết tâm giành lại độc lập dân tộc

Bài 24: NƯỚC CHĂM PA TỪ THẾ KỈ II ĐẾN THẾ KỈ X

1. Nước Chăm Pa độc lập ra đời.

*** Hoàn cảnh ra đời.**

- Nhà Hán chiếm đất người Chăm cổ, sát nhập vào Nhật nam, đặt ra huyện Tượng Lâm

- Vào thế kỷ II, nhân dân huyện Tượng Lâm dưới sự lãnh đạo của Khu Liên đã nổi dậy giành được độc lập, Khu Liên tự xưng là vua, đặt tên nước là Lâm ấp.

*** Quá trình phát triển và mở rộng:**

Quốc gia Lâm Ấp thường tấn công các nước láng giềng, mở rộng lãnh thổ đến tận Hoàng Sơn (phía Bắc), Phan Rang (phía Nam), rồi đổi tên nước thành Chăm Pa.

2. Tình hình kinh tế - Văn hoá Chăm Pa từ TK II - TK X.

*** Kinh tế:**

-Biết sử dụng công cụ bằng sắt, trâu bò kéo cày

-Trồng lúa nước mỗi năm 2 vụ, làm ruộng bậc thang ở sườn núi.

- trồng cây ăn quả, cây công nghiệp.

- Đánh cá, Khai thác lâm thổ sản

- Trao đổi buôn bán với nước ngoài: Giao châu, Ấn độ, Trung Quốc

*** Văn hoá:**

- Người Chăm có chữ viết riêng bắt nguồn từ chữ Phạn của người An Độ.

- Theo đạo Bà La Môn và đạo Phật.

- Có tục hỏa táng người chết.

- Họ ở nhà sàn và ăn trầu cau. Có quan hệ gần gũi với người Việt.

- Nghệ thuật đặc sắc: tháp Chăm, đền, tượng, các bức chạm nổi, . . .

Bài 25: ÔN TẬP CHƯƠNG III

1. Ách thống trị của các triều đại phong kiến Trung Quốc đối với nhân dân ta.

- Từ năm 179 TCN đến thế kỷ X, dân tộc ta liên tiếp chịu sự thống trị, ách đô hộ của triều đại phong kiến Phương Bắc.
- Trong thời kỳ bị Bắc thuộc, nước ta bị mất tên, chia ra nhập vào với các quận, huyện của Trung Quốc, với những tên gọi khác nhau như sau:

Thời gian	Tên nước	Đơn vị hành chính
Năm 179 TCN	Nam Việt	Triệu Đà chia Âu Lạc thành hai quận: Giao Chỉ và Cửu Chân
Năm 111 TCN	Châu Giao	Nhà Hán chia Âu Lạc thành 3 quận: Giao Chỉ, Cửu Chân và Nhật Nam
Đầu thế kỷ III	Giao Châu	Nhà Ngô tách Châu Giao thành Quảng Châu (Trung Quốc) và Giao Châu (Âu Lạc cũ)
Đầu thế kỷ VI	Giao Châu	Nhà Lương chia Âu Lạc thành 6 châu
679 – thế kỷ X	An Nam đô hộ phủ	Nhà Đường đổi Giao Châu thành An Nam đô hộ phủ và chia Giao Châu thành 12 châu.

- Chính sách cai trị của các triều đại phong kiến phương Bắc đối với nhân dân ta rất tàn bạo, thâm độc đẩy nhân dân ta vào cảnh cùng quẫn về mọi mặt.
- Chính sách thâm độc nhất là đồng hóa nhân dân ta.

2. Cuộc đấu tranh của nhân dân ta trong thời kỳ Bắc thuộc.

Số TT	Thời gian	Tên cuộc khởi nghĩa chống giặc phương Bắc	Người lãnh đạo	Tóm tắt diễn biến chính	Ý nghĩa
1	Năm 40	Hai Bà Trưng chống nhà Hán	Trưng Trắc, Trưng Nhị	Mùa Xuân năm 40, Hai Bà phát động khởi nghĩa ở Mê Linh, nghĩa quân nhanh chóng chiếm toàn bộ Châu Giao.	Tinh thần yêu nước, ý chí kiên cường bất khuất của dân tộc ta.
2	Năm 42 - 43	Kháng chiến chống nhà Hán	Trưng Trắc, Trưng Nhị	Tháng 4/42, Mã Viện mang quân đánh vào nước ta. Hai Bà Trưng kéo quân từ Mê Linh đến vùng Lãng Bạc để nghênh chiến. Do yếu thế, quân ta lui về giữ Cổ Loa và Mê Linh. Mã Viện truy đuổi, Hai Bà lui về Cẩm Khê (Ba Vì – Hà Tây) chiến đấu giữ từng tấc đất, xóm làng. Tháng 3/43, Hai Bà hy sinh trên đất Cẩm Khê.	
3	Năm 248	Bà Triệu chống nhà Ngô	Triệu Thị Trinh	Năm 248, khởi nghĩa bùng nổ ở Phú Điền (Hậu Lộc – Thanh Hóa) rồi lan khắp Giao Châu.	
4	542 - 548	Lý Bí chống nhà Lương	Lý Bí	Năm 542, Lý Bí phát cờ khởi nghĩa. Năm 542 và 543, quân Lương 2 lần phản công nhưng thất bại. Mùa Xuân	

				năm 544, Lý Bí lên ngôi hoàng đế (Lý Nam Đế), lập ra nước Vạn Xuân.
5	548 – 602	Kháng chiến chống quân Lương	Triệu Quang Phục, Lý Phật Tử	Chọn Dạ Trạch làm căn cứ, ban ngày tắt hết khói lửa, im hơi lặng tiếng. Đêm đến, nghĩa quân chèo thuyền đánh úp trại giặc, cướp vũ khí, lương thực. Năm 550, Trung Quốc có loạn, Trần Bá Tiên về nước. Chớp thời cơ đó, nghĩa quân phản công, cuộc kháng chiến kết thúc thắng lợi.
6	Năm 722	Mai Thúc Loan chống nhà Đường	Mai Thúc Loan	Mai Thúc Loan kêu gọi nhân dân khởi nghĩa, nghĩa quân nhanh chóng chiếm được Hoan Châu. Ông liên kết với nhân dân khắp Giao Châu, Chăm-pa, chiếm được thành Tống Bình.
7	776-791	Phùng Hưng chống nhà Đường	Phùng Hưng	Khoảng năm 776, Phùng Hưng cùng em là Phùng Hải phát cờ khởi nghĩa ở Đường Lâm. Nghĩa quân nhanh chóng chiếm được thành Tống Bình.

3. Sự chuyển biến về kinh tế và văn hóa, xã hội

- Về kinh tế:

- + Trồng lúa 2 vụ/năm, biết làm thủy lợi, dùng sức kéo trâu bò, công cụ sắt phát triển.
- + Các nghề thủ công cổ truyền vẫn được duy trì và phát triển: nghề gốm, dệt vải.
- + Giao lưu buôn bán trong và ngoài nước.

- Về văn hóa:

Chữ Hán truyền vào nước ta cùng với Nho, Đạo, Phật giáo và luật lệ, phong tục tập quán của người Hán.

- Về xã hội: Xã hội phân hóa sâu sắc. Từ thế kỷ I đến thế kỷ VI, người Hán thu tóm quyền lực, trực tiếp cai quản đến các huyện, từ huyện trở xuống do người Việt cai quản.

→ Nhân dân vẫn sử dụng tiếng nói của tổ tiên, vẫn giữ phong tục tập quán người Việt, học chữ Hán nhưng vận dụng theo cách đọc riêng của mình.. . nhờ vào lòng yêu nước, tinh thần sáng tạo trong lao động, ý thức vươn lên, ý thức bảo vệ nền văn hóa dân tộc.

- Tổ tiên đã để lại cho chúng ta: Lòng yêu nước, tấm gương những anh hùng dân tộc, tinh thần đấu tranh bền bỉ vì độc lập của đất nước, ý thức vươn lên, bảo vệ nền văn hóa dân tộc.

Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh có thể liên hệ:

- **Cô Tuyên (SĐT: 0981979190)**
- **Cô Phương (SĐT:0909748238)**

Chúc các em học sinh ôn tập thật tốt